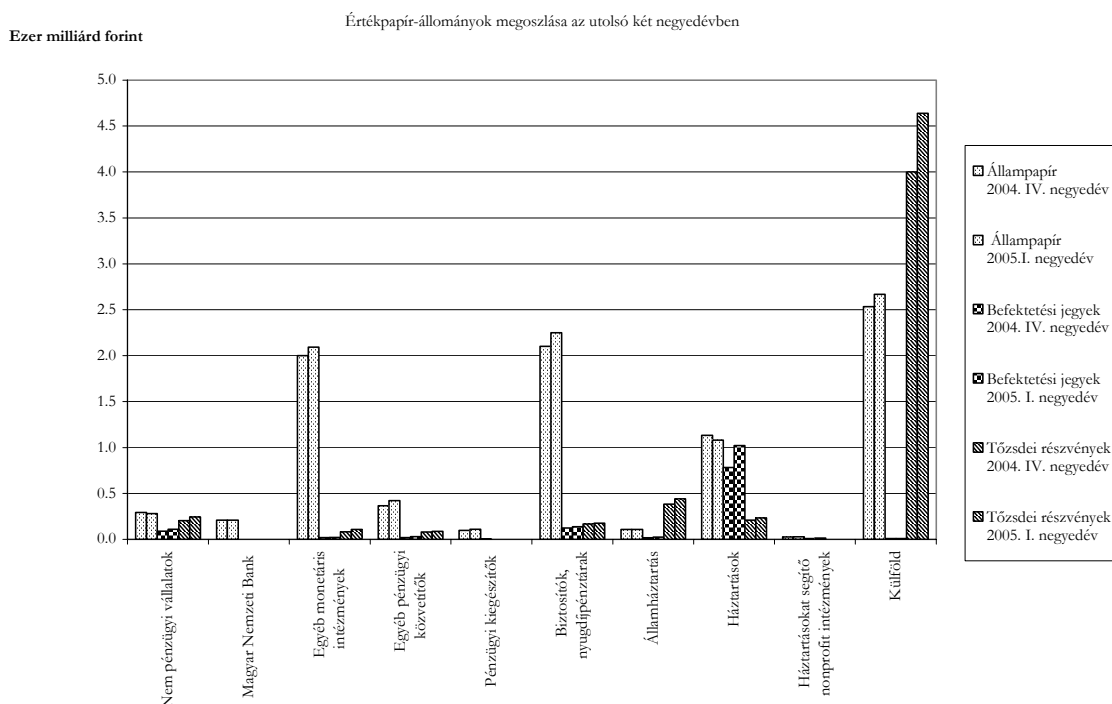

Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása 2005. I. negyedév¹

Az I. negyedévben az állampapírpiacon folytatódott a biztosítók és nyugdíjpénztárak több éve tartó folyamatos állomány-növekedése, amelynek hatásaként a piacon lévő állampapírok közel egynegyede e szektor tulajdonába került. A nem-rezidensek ismét jelentősen növelték állampapír-állományukat és – megtartva piaci vezető szerepüket – piaci részesedésüket is, miközben a lakossági befektetők állománya és súlya csökkent. Az előző két negyedévhez hasonlóan, az I. negyedév során valamennyi szektor árfolyamnyereséget ért el állampapírpiacon portfólióján. A tőzsdei részvények esetében a nem pénzügyi vállalatok és a nem rezidensek vásárlóként, míg a többi szektor nettó eladóként szerepelt, ugyanakkor a tulajdonosi szektorok szerinti megoszlásban számottevő változások nem történtek. A tőzsdei részvényeken ezúttal is valamennyi szektornak árfolyamnyeresége keletkezett. Az I. negyedévben az előző negyedévinél nagyobb mértékben növekedett a befektetési jegyek piaci értéken számított, forgalomban lévő állománya. Befektetésijegy-portfóliójukon a legnagyobb árfolyamnyereséget a háztartások, illetve a biztosítók és nyugdíjpénztárak érték el, azonban a piaci állomány emelkedését főként a befektetési jegyek forgalomban lévő darabszámának növekedése okozta.

¹ Az állományi adatok mindig a negyedév végére vonatkoznak.

Állampapírok

Az **állampapírok**² piaci értéken számított állománya 2005. I. negyedévében 9244,8 milliárd forintra (4,2%-kal) emelkedett. A növekedést az államkötvények állományának 4,8 százalékpontos emelkedése, továbbá a kincstárjegyek piaci értéken számított állományának 2,5 százalékpontos növekedése eredményezte. Az állampapírok árfolyamának emelkedése 86,5 milliárd forinttal növelte az állomány nagyságát, miközben számottevően emelkedett a névértéken számított forgalomban lévő állomány nagysága (a nettó kibocsátások hatása 286,1 milliárd forint volt). A két folyamat együttes eredményeként a piaci értéken a forgalomban lévő állomány 372,6 milliárd forinttal növekedett a negyedév során.

A **háztartások** tulajdonában lévő állampapírok piaci értéke 53,1 milliárd forinttal csökkent, amely kizárólag a lakossági befektetők tényleges eladásának tulajdonítható, hiszen a szektor a portfólióján 3,0 milliárd forint árfolyam-nyereséget ért el. A lakosság birtokában lévő államkötvény-állomány 8,2 milliárd forintos emelkedése mellett, 61,3 milliárd forinttal csökkent a szektor tulajdonában lévő rövid lejáratú állampapírok piaci értéken számított állománya.

A **külföldi befektetők** (nem-rezidensek) az I. negyedévben ismét nettó állampapír-vásárlók voltak, ezúttal 96,7 milliárd forint értékben, emellett portfóliójukon 36,1 milliárd forint nagyságú árfolyamnyereséget is elértek. Mindezek eredményeként a nem-rezidensek tulajdonában lévő állomány – az előző negyedéves hasonló mértékű emelkedést követően – újabb 132,8 milliárd forinttal növekedett, így a szektor súlya a forgalomban lévő összes állampapír-állományban az 1998. év végi 8,0 %-hoz, illetve a 2000. év végi 15,3 %-hoz képest 2005. I. negyedév végére 28,9%-ra emelkedett.

A **pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állomány árfolyamértéken 306,8 milliárd forinttal nőtt az I. negyedévben. A szektor állampapír-befektetései a 45,9 milliárd forintnyi árfolyamnyereség következtében is emelkedtek, ugyanakkor a szektor tulajdonában lévő állomány jelentős gyarapodásának fő oka az volt, hogy a pénzügyi vállalatok 260,9 milliárd forint értékű nettó vásárlást hajtottak végre a vizsgált időszakban. Mindezek hatására a pénzügyi vállalatok állampapírpiaci súlya 53,8%-ról 55,0%-ra növekedett. A biztosítók és nyugdíjpénztárak állampapír-állománya – a több éve tartó tendenciának megfelelően – 147,2 milliárd forinttal emelkedett, ami piaci részesedésük 0,6 százalékpontos gyarapodását eredményezte. Az egyéb monetáris intézmények állampapír-állományának értéke 91,6 milliárd forinttal emelkedett, amelynek következtében részesedésük 0,1 százalékponttal nőtt. Az egyéb pénzügyi közvetítők 57,7 milliárd forinttal növelték állományukat, így állampapírpiaci részesedésük 4,6%-ra gyarapodott. A fenti változások eredményeképpen az utolsó két negyedévben a biztosítók és nyugdíjpénztárak váltak a pénzügyi vállalatok legjelentősebb részesedéssel rendelkező alszektorává, megelőzve az egyéb monetáris intézményeket.

A **nem pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állampapírok állománya – az előző éves mérséklődést követően – az I. negyedév végére ismét, 13,9 milliárd forinttal csökkent. A szektorba tartozó vállalatok a negyedév során 15,0 milliárd forint értékben nettó eladók voltak, miközben a birtokukban lévő állományon 1,2 milliárd forint értékű árfolyamnyereséget értek el. A nem pénzügyi vállalatok részesedése a forgalomban lévő állampapírokból így további 0,3 százalékponttal mérséklődött. 1997 óta a nem pénzügyi vállalatok állampapírpiaci részesedése lassú, fokozatos gyengülés eredményeképpen egyharmadára zsugorodott.

Az **államháztartás** részesedése, illetve az államháztartás tulajdonában lévő állampapírok piaci értéken számított állománya – a szektor nettó eladása miatt – kismértékben csökkent az elmúlt három hónap folyamán.

² A sajtóközleményben az állampapírok közé soroljuk a hazai kibocsátású, forintban denominált államkötvényeket, a kincstárjegyeket és az MNB által kibocsátott forintkötvényeket.

Állampapírok tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

százalék

	Állampapírok összesen						
	2003		2004				2005
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	4,3	4,7	4,8	4,1	3,9	3,3	3,0
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	2,2	2,7	2,6	2,5	2,4	2,4	2,2
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	23,5	24,0	23,4	25,0	24,0	22,5	22,6
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	7,4	5,6	3,8	4,9	4,4	4,1	4,6
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,1	1,2
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	19,4	20,0	20,0	21,0	21,6	23,7	24,3
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	53,7	53,4	51,0	54,5	53,4	53,8	55,0
Központi kormányzat (S. 1311)	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0,8	0,7	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	1,2	1,1	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2
Háztartások (S. 14)	11,6	13,0	13,9	13,9	13,4	12,8	11,7
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	28,8	27,3	28,7	25,8	27,7	28,6	28,9
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tőzsdei részvények

A **tőzsdei részvények állománya** piaci értéken az I. negyedévben 797,7 milliárd forinttal (15,6%-kal) tovább nőtt, így március végén 5926,8 milliárd forintot tett ki. (A negyedév során a tőzsdei részvények állománya februárban elérte történelmi maximumát.) Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy ebben a negyedévben a kapitalizáció emelkedése csaknem teljes egészében a papírok árfolyamának növekedéséből származott, amely 795,9 milliárd forintot tett ki. További 2,0 milliárd forint növekedés két cég újabb részvénycsomagjának tőzsdei bevezetéséből adódott. Az előbbiekkal ellentétesen hatott ugyanakkor egy – 0,2 milliárd forint piaci értékű – részvényt kivettek a tőzsdéről.

A **háztartások** részvényeladása – az előző negyedévhez hasonlóan – újból meghaladta a vásárlások értékét (ezúttal 9,3 milliárd forinttal). A háztartásoknak ugyanakkor 33,0 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett, így összességében a háztartások részvényállománya 23,8 milliárd forinttal emelkedett. Március végén a tőzsdei részvényeknek 3,9%-a volt a háztartások tulajdonában. Ezen publikáció 1997. évi bevezetésekor tapasztalt 9,4% óta ilyen alacsony még nem volt a háztartások részesedése.

A **külföldi befektetők** ebben a negyedévben is nettó részvényvásárlók voltak, 12,2 milliárd forint értékben, s egyidejűleg 624,8 milliárd forint árfolyamnyereség keletkezett a portfóliójukon. Ezek együttes hatására – figyelembe véve az egyik részvény kivételének 0,1 milliárd forintos csökkentő hatását is – a nem-rezidensek részvényállománya 636,8 milliárd forinttal emelkedett, és részesedésük 0,3 százalékponttal, 78,3%-ra nőtt. A külföldi befektetők aránya utoljára öt évvel ezelőtt volt ennél magasabb (akkor pontosan 80%-ot ért el).

A **pénzügyi vállalatok** ebben a negyedévben is nettó eladók voltak a tőzsdei részvények piacán, összességében 13,9 milliárd forint értékben. Ezzel párhuzamosan 55,4 milliárd forint árfolyamnyereségük keletkezett, így tőzsdei részvényállományuk összességében 41,5 milliárd forinttal nőtt. A szektor részesedése az első negyedévben 0,1 százalékponttal, 6,3%-ra mérséklődött.

A **nem pénzügyi vállalatok** – szemben az előző negyedévvel – 16,9 milliárd forint értékben nettó vásárlók voltak. Mivel 22,1 milliárd forint árfolyamnyereségük keletkezett, így a szektor tőzsdei részvényportfóliójának értéke összességében 38,9 milliárd forinttal emelkedett.

Részesedésük az előző negyedéves – főként három cég tőzsdéről való kivezetéséből adódó – jelentős csökkenés után, 2005. I. negyedévben lényegesen nem változott.

Az **államháztartás** nettó 4,0 milliárd forint értékben adott el tőzsdei részvényeket, ugyanakkor 60,6 milliárd forint árfolyamnyereségre tett szert. E két tényező együttes hatására 56,6 milliárd forinttal nőtt az államháztartás tulajdonában lévő állomány, míg részaránya a negyedév folyamán 0,1 százalékponttal mérséklődött, és március végén a tőzsdei részvények 7,4%-ával rendelkezett.

Tőzsdén jegyzett részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	Tőzsdén jegyzett részvények						
	2003		2004				2005
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	7,1	6,9	6,9	7,7	7,2	4,0	4,1
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	1,8	1,9	1,8	1,6	1,5	1,6	1,8
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,4	1,7	1,5	1,6	1,4	1,6	1,5
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	3,8	3,9	3,8	3,4	3,3	3,3	3,0
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	7,1	7,5	7,1	6,6	6,2	6,4	6,3
Központi kormányzat (S. 1311)	8,1	8,9	6,1	6,2	6,7	6,8	6,8
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	8,8	9,6	6,8	6,8	7,3	7,5	7,4
Háztartások (S. 14)	4,4	4,8	4,3	4,4	4,0	4,1	3,9
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	72,6	71,3	74,9	74,4	75,3	78,0	78,3
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

százalék

Befektetési jegyek

A befektetési jegyek állománya nettó eszközértéken a I. negyedévben 1068,3 milliárd forintról 1367,2 milliárd forintra (28,0%-kal) nőtt, miközben egyes tulajdonosi szektorok részesedése lényegesen nem változott. Az állományemelkedés túlnyomó részben – a 243,3 milliárd forint értékű – tranzakciókból származott, míg a befektetési jegyek árfolyamának növekedése 55,6 milliárd forint volt. E két hatás együttes eredményeként emelkedett a befektetési jegyek nettó eszközértéke 298,1 milliárd forinttal a negyedév során. A legmagasabb részarányt képviselő szektoroknál – háztartásoknál, a nem pénzügyi vállalatoknál, és a pénzügyi vállalatoknál – ebben a negyedévben érte el a befektetési jegyek állománya az eddigi legmagasabb értéket.

A **háztartások** tulajdonában lévő befektetési jegyek állománya a I. negyedévben piaci értéken számítva 238,8 milliárd forinttal emelkedett. A szektor 194,6 milliárd forint értékben bruttó vásárló volt, emellett a lakossági befektetők portfóliójukon 44,2 milliárd forint árfolyamnyereséget értek el. Mindezek következtében a háztartások részesedése 1,5 százalékponttal emelkedett a forgalomban lévő befektetési jegyek állományában.

A **külföldi befektetők** tulajdonában lévő állomány 0,5 milliárd forinttal csökkent, az összes állományban való részesedésük 0,3 százalékponttal mérséklődött.

A **pénzügyi vállalatok** összességében 27,5 milliárd forinttal növelték a befektetési jegyek állományát. E növekedés – a pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők kivételével – valamennyi alszektoronál megfigyelhető. Az előző negyedévhez hasonlóan, a biztosítók és nyugdíjpénztárak állománya növekedett a legnagyobb mértékben (16,3 milliárd forinttal), ennek eredményeként részesedésük 2001 óta közel négyszeresére emelkedett a befektetési jegyek piacán. Az egyéb pénzügyi közvetítők március végére másfélszeresére emelték eddigi befektetéseik állományát.

Annak ellenére, hogy a pénzügyi vállalatok birtokában lévő állomány növekedett, a szektor részesedése a forgalomban lévő befektetési jegyekből 1,3 százalékponttal csökkent.

A **nem pénzügyi vállalatok** befektetéseinek értéke ebben az időszakban 20,9 milliárd forinttal növekedett, piaci részesedésük azonban 0,2 százalékponttal csökkent.

Az **államháztartás** szektorában is emelkedett 6,4 milliárd forinttal a befektetési jegyek állománya, amit túlnyomó részben a helyi önkormányzatok befektetéseinek 6,0 milliárd forintos növekedése eredményezett.

A befektetési jegyek nettó eszközértékének tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	Befektetési jegyek						
	2003		2004				2005
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	8,2	7,3	8,3	8,1	8,2	8,2	8,0
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	2,4	2,6	2,7	2,3	2,1	1,9	1,5
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,6	2,2	2,3	1,7	1,9	1,8	2,2
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	6,5	8,5	11,3	12,1	12,3	11,4	10,1
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	10,6	13,3	16,5	16,3	16,5	15,3	14,0
Központi kormányzat (S. 1311)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	2,0	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	2,2	1,6	1,8	1,8	1,8	1,6	1,8
Háztartások (S. 14)	77,3	75,7	71,5	72,0	71,5	73,2	74,7
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,8	1,0
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	0,6
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

1. A nemzetközi módszertani előírásokkal (ESA '95, SNA '93) összhangban a befektetési jegyek esetében tranzakciónak tekintjük a forgalomban (illetve az egyes szektorok tulajdonában) lévő jegyek darabszámának változása mellett, a tulajdonosi jövedelmek (kamat, osztalék, bérleti díj, stb.) újrabefektetését (tőkésítését) is.
2. A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
3. Az állományi adatokat tartalmazó táblák megtalálhatók az MNB honlapján a Statisztika/Statisztikai adatok, idősorok/ VIII. Értékpapírok címszó alatt (www.mnb.hu).
4. A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY